

CINKARNA

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA CINKARNE CELJE

LETO XVII.

CELJE, 15. MARCA 1970

STEVILKA 3

Zakaj je Cinkarna v stiski

Preteklo poslovno leto smo zaključili z izgubo v skupnem znesku okoli 12,3 milijona N-din. Glavni vzroki zmanjšanja dohodka so: podražitev osnovnih surovin (okoli 9 milijonov din), nadalje neevidentiranje manjše podražitve (1,2 milijona din), precejšen znesek smo morali odšteti za remonte, ki smo jih v zadnjih letih zanemarili (1,5 milijona din), zakonske in pogodbene obveznosti so se povečale za 5,9 milijona din. V preteklem letu smo izplačali za okoli 8 milijonov din več osebnih dohodkov.

Cene večine naših proizvodov pa se na domačem tržišču od leta 1965 niso bistveno spremenile, na zahodnem tržišču, kjer moramo

parirati njihove zaščitne carine (pri nekaterih proizvodih znašajo le-te tudi do 30% cene), smo lani v Zvezni republiki Nemčiji za-

radi močnega zmanjšanja cene cinkove pločevine iztržili 2,6 milijona din manj.

Na drugi strani se nam danes maščuje dejstvo, da nismo uresničili našega perspektivnega razvojnega načrta, čemur je botrovalo pomanjkanje denarja. Že leta 1958 smo načrtovali izgradnjo obrata za proizvodnjo titanovega belila s kapaciteto 5.000 ton, ki bi jo po potrebi lahko povečali na 10.000 ton. Predvidevali smo (1961/62) tudi kompletno modernizacijo metalurških obratov (izgradnjo sodobne pražarne, postavitev belgijskih peči in skupnih kondenzatorjev v talilnici, izgradnjo rafinacije) in valjarne (ulivalni stroji, gaučo peči, temeljita modernizacija valjanih naprav itd.). Leta 1963 smo poleg titanovega belila načrtovali izgradnjo obrata za proizvodnjo kompleksnih granuliranih gnojil in fosforne kisline.

Kaj smo od vseh predvidenih načrtov uresničili? Talilnico smo delno modernizirali — zgradili

Proizvodnja in produktivnost v februarju

Vrednost blagovne proizvodnje, računane po stalnih cenah je kljub manjšemu številu razpoložljivih dni v februarju porasla v primerjavi z januarjem za 5,7%, vendar pa je bila le-ta za 5,7% manjša od tiste, ki je bila dosežena v istem mesecu preteklega leta. Letni plan je kumulativno dosežen s 15,85% (16,33 = 100) v primerjavi z doseženo vrednostjo blagovne proizvodnje prvih dveh mesecev preteklega leta je vrednost proizvodnje, dosežena v istih mesecih leta 1970, manjša za 13%.

Na te rezultate je odločilno vplivalo zmanjšanje proizvodnje naslednjih proizvodov: surovega cinka in žveplene kisline na cinkovi liniji (zaradi pomanjkanja cinkovih koncentratov), cinkove pločevine (zaradi remonta), zamak cinka, cinkovih čašic, cinkove žice, anilinskih barv in tekstilnih pomožnih sredstev, natrijevega hidrosulfita, natrijevega sulfida, litopona, svinčevih oksidov, modre galice, organolov ter korocinka in cinkovega sulfata. Na tak razvoj proizvodnje so vplivali naslednji činitelji: zaradi disparitete med domačimi cenami in cenami na svetov-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Kako smo poslovali v preteklem letu

Ob povečanem obsegu proizvodnje in prodaje v primerjavi z letom 1968 je Cinkarna končala poslovno leto 1969 z izgubo v višini 12.290.260 dinarjev. Iz naslova industrijske dejavnosti je nastala izguba v znesku 10.540.608 dinarjev, izguba zaradi nepokritega stanovanjskega prispevka znaša 1.256.349 dinarjev in iz naslova obratov družbene prehrane (kuhinja toplega obroka, okrepčevalnice) 393.303 dinarjev.

Osnovni razlogi za negativen finančni rezultat

Dispariteta med cenami surovin in ostalih stroškov reprodukcije na eni strani in cenami izdelkov na drugi strani.

Prodajne cene cinka, cinkovih proizvodov in vseh pomembnejših kemičnih proizvodov so od reforme dalje plafonirane na nespremenjenem nivoju. Po drugi strani pa stroški reprodukcije iz naslova podražitev neprestano naraščajo. Tako so z reformo postavljeni paritetni odnosi, ki naj bi jamčili določeno rentabilnost posameznih panog, porušeni. Ob veliki udeležbi izvoza v realizaciji podjetja (40%) in nespremenjenih izvoznih olajšavah dosežemo pri izvozu nižje cene od plafoniranih na domačem tržišču, kar še dodatno zmanjšuje dohodek podjetja. V taki situaciji Cinkarna samo z notranjimi rezervami ne more pokrivati izpadov dohodka iz naslova podražitev, ker so le-ti preveliki.

Do največjega porasta cen je prišlo v letu 1969, saj je prišlo do podražitve cele vrste osnovnih surovin. Skupno so podražitve samo osnovnih surovin in tudi goriva zmanjšale dohodek podjetja v primerjavi z letom 1968 na preko 9.209.000 dinarjev. V tem znesku pa niso vštete podražitve materiala za vzdrževanje, uslug, embalaže in znatnih vrednosti uvoženih surovin in materiala iz ZR Nemčije, katerih cene so se zaradi revalorizacije marke povečale.

Največji izpad dohodka je nastal iz naslova podražitev cinkovih koncentratov.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Kaj predvideva sanacijski program

Z ozirom na znano dejstvo, da je podjetje v zelo težki situaciji in je končalo preteklo poslovno leto z izgubo, se je pred dobrim mesecem začelo z delom na izdelavi sanacijskega programa.

Do današnjega dne so zbrani osnovni pokazatelji o finančnem, komercialnem in tehničnem poslovanju v zadnjih treh letih, ki bi naj služili kot osnova za končna stališča. Na osnovi teh podatkov lahko ugotovimo naslednje:

● Za rešitev nastale situacije je nujno rešiti vprašanje cene cinka, izvozne premije ter kontingentiranje primanjkljaja uvoznih koncentratov, kar se mora rešiti v zveznem merilu, to se pravi s strani »zunanjih faktorjev«. Nadalje, v medsebojnem dogovoru je treba rešiti prolongiranje odplačila investicijskih objektov, ki so bili zgrajeni v okviru podjetja v zadnjih šestih letih.

● Analiza je pokazala, da se v okviru podjetja moramo resno lotiti vprašanja doseganja planskih normativov, kar pomeni racionalno izkoriščanje surovin, predvsem pri masovnih artiklih, kot na primer v talilnici in pri proizvodnji nekaterih anorgan-

skih proizvodov. Istočasno je nujno treba zmanjšati režijske stroške, ker so prekoračitve precej visoke. V teku leta lahko pričakujemo spremembe na tržišču s tem, da lahko formiramo že nove cene v odvisnosti od povečanja cene cinka, kar se pa izvoza tiče, zaradi ugodnejših poprečnih cen na tržiščih, kamor večji del cinkovih izdelkov izvažamo. Posebno pozornost moramo posvetiti povečanju realizacije, kar je edino mogoče s sistematično obdelavo tržišča. Povečanje realizacije vidimo tudi skozi razširitev palete sedanjih proizvodov in sicer pri cinkovih gradbenih elementih, skratka povečani plasman cinkovih izdelkov v gradbeništvu, kompletiranje teh proizvodov z nekaterimi novimi premazi tudi za gradbeništvo (dispersione barve) ter nova kvaliteta strešnikov — cink legiran z nekaterimi drugimi kovinami.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Kako smo poslovali v preteklem letu

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zmanjševanje finančne učinkovitosti zaradi velike udeležbe izvoza

Visoka udeležba izvoza v skupni realizaciji izdelkov in uslug je imela za posledico doseganje znatno nižjih poprečnih cen od onih, ki so plafonirane na domačem tržišču, ki prav tako ne ustrezajo več spriču vsakoletnih podražitev stroškov reprodukcije neodvisno od podjetja. Ker se tudi izvozni režim ni spremenil, je razkorak med stroški reprodukcije in izvoznimi cenami vsak dan večji. Na ta način pa prihaja do velikega prelivanja akumulacije iz podjetij, ki so izvozniki v tista, ki bodisi delajo samo za domače tržišče ali pa uvažajo.

Povečanje zakonskih in pogodbenih obveznosti

Močno je bila povečana udeležba zakonskih in pogodbenih obveznosti v vkalkuliranem do-

hodku — to povečanje znaša 5.862.783 dinarjev. Več kot dve tretjini tega povečanja odpade na povečanje obresti od kreditov. To povečanje izhaja iz najetih dolgoročnih investicijskih kreditov in akutnega pomanjkanja lastnih obratnih sredstev kot posledice nizke akumulativnosti, ki je posledica naštetih gibanj.

Osebnih dohodki

Rezultat naštetih gibanj so bili izredno nizki osebni dohodki v Cinkarni. To zaostajanje je bilo že nevzdržno spričo porasta letih v ostalih podjetjih in zaradi porasta življenjskih stroškov. Zato je DS sprejel nov pravilnik o delitvi osebnih dohodkov, ki je le delno ublažil situacijo. V letu 1969 smo izplačali 7.912.717 dinarjev več osebnih dohodkov kakor v letu 1968, vendar zaradi premajhnega ustvarjenega dohodka le-ti niso pokriti.

obresti od pologov, deponitev, obveznic posojil 1,53 milijona din, pozneje ugotovljeni dohodki iz preteklih let (prenosi režije na TiO₂ in EKK) 4,53 milijona din, prejete kazni, penale, zamudne obresti od pozneje plačanih terjatev 1,56 milijona din, ostalo odpade na prejete benifikacije s strani ŽTP in na presežke materiala izdelkov.

Realizacija v tujino izražena v USA \$, je znašala v letu 1969 8.515.061 \$ in je za 42,09 % večja od one, ki je bila dosežena v letu 1968; od tega smo izvozili na konvertibilno področje 72,01 %, vzhodnoevropsko 11,84 % in na ostalo klirinško 16,15 %.

Dinamika celotnega dohodka

Ob ugotavljanju porasta obsega poslovanja v letu 1969 v primerjavi z letom 1968, moramo upoštevati dva činitelja, ki zameglujeta ugotavljanje realnega porasta celotnega dohodka. To sta — prehod od ugotavljanja celotnega dohodka po plačani realizaciji na obračun po fakturirani realizaciji, in spremenjena knjigovodska tehnika knjiženja predelovalnih poslov. Le-ti so v letu 1969 bili obravnavani tako, da je bil material ovrednoten, medtem ko v letu 1968 ni bil.

Pravilno sliko o gibanju celotnega dohodka dobimo torej, če le-tega spremljamo na podlagi medletnih dosežkov tako po obsegu kot po strukturi, kar je razvidno na predhodni strani. Da pa bi dobili zares pravilno sliko, moramo v omenjeni tabeli nanižane knjigovodske podatke o višini medletne realizacije in celotnega dohodka v koloni za leto 1969, zmanjšati za vrednost materiala v predelovalnih poslih v znesku 12.445.556.— dinarjev.

Od te vrednosti odpade na realizacijo domačega trga dinarjev 279.838.— na prodajo v tujino pa 12.165.718 dinarjev.

Na podlagi tako ugotovljenih pravih vrednosti medletne realizacije in celotnega dohodka ugotavljamo, da je znašal v letu 1969 v primerjavi z 1968 letom porast medletnega celotnega dohodka 12,88 %, realizacije doma 10,78 %, realizacije v tujino 44,54 %, realizacije gotovih izdelkov skupaj 22,18 %.

Vplivi na obseg realizacije in celotnega dohodka

Celotno povečanje realizacije je rezultat povečanega fizičnega obsega prodaje pri čemer pa je bil odločilen izvoz, ki je porastel za 44,54 %. S tem pa je bila močno prizadeta finančna učinkovitost poslovanja. V izvozu dosežemo znatno nižje cene od onih, ki so plafonirane na domačem tržišču, ki pa zaradi postopne inflacije tudi ne ustrezajo več. Ob tem pa so ostale izvozne olajšave nespremenjene, kar Cinkarno še posebej prizadene, saj je udeležba izvoza na konvertibilno tržišče dosegla 72 % celotnega izvoza in to v glavnem na področju evropskega skupnega trga, ki

je močno zaščiteno s carinskimi barijerami. Dodatno k vsem tem omejitvam je prišlo v ZR Nemčiji še do znižanja cene pločevine ob porastu cene cinka, kar je posledica neusmiljene konkurenčne borbe nemških proizvajalcev proti Cinkarni. Samo zaradi tega ukrepa je Cinkarna izgubila v razdobju marec—december preteklega leta 2.601.000 dinarjev dohodka — računano po tečaju marke, ki je veljal pred revalorizacijo. Posledica visokega izvoza so znatno nižje poprečne prodajne cene od onih na domačem tržišču. Ta razlika znaša le pri pločevini, žvepleni kislini in cinkovem prahu 8.458.000 dinarjev.

PODROČJE PROIZVODNJE

Letni plan blagovne proizvodnje, računano po stalnih cenah, je bil presežen za 12,03 %.

V primerjavi z istim razdobjem preteklega leta pa je vrednost blagovne proizvodnje porastla za 14,06 %.

Planirane proizvodnje nismo dosegli pri naslednjih proizvodih.

Zveplena kislina: 66 Bè PIK — proizvodnja je za 1,7 % izpod planirane 60 Bè, stolpna naprava ni bila usposobljena za obratovanje, kljub temu, da je bila proizvodnja planirana. Na obeh napravah je bil izvršen remont.

Cinkova pločevina: zaradi izrednega remonta je bila proizvodnja cinkove pločevine za 9,3 % manjša od planirane.

Ameriški trakovi: zaostanek v proizvodnji — manjkajoče količine proizvajamo še v letu 1970 po zaključkih iz leta 1969; plan je bil dosežen le z 87,1 %.

Cinkove čašice: proizvedena količina je za 32,7 % izpod planirane. Plan je postavljen za triizmensko delo z domnevo, da bo stekla prodaja Croatiji, Zagreb, kar pa ni bilo realizirano.

Cinkovi strešniki: letni plan je bil dosežen le z 28,6 %. Planirano količino bi bilo mogoče realizirati le ob organiziranju smotrne raziskave tržišča in prodajno-servisne službe.

Cinkova žica: proizvedena količina je za 28,3 % manjša od planirane. Nestalna kvaliteta je v prvi polovici leta, ko še ni bila organizirana služba tehnične kontrole, zavirala povečanje obsega poslovanja predvsem v tujino.

Vlitate anode: proizv. plan je bil sicer dosežen le z 65,86 %, vendar se prodaja veča, čeprav le-ta sloni v glavnem na zunanjem sodelavcu.

Zlebovi in cevi: letni proizvodni plan je bil dosežen le z 88,90 %. Kapacitete so znatno večje od proizvodnega plana. Razlog za nedoseganje plana je iskati v zaostajanju prodaje za planirano v prvi polovici leta ter v pomanjkanju pocinkane pločevine v drugi polovici leta.

Anilinske barve in pomožna sredstva: razlog za nedoseganje plana (pri barvah za 18,1 % in tekstilnih pomožnih sredstvih za 35 %) je iskati izključno v upadanju obsega prodaje.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Obseg poslovanja

CELOTNI DOHODEK — v primerjavi s preteklim letom

			Indeks
	1968	1969	1968 = 100
Dinamika celotnega dohodka	299.789.561	352.646.149	117,63

Struktura celotnega dohodka (fakturirana medletna realizacija)

Besedilo	1968		1969		Indeks 1968 = 100
		%		%	
Realizacija izdelkov:					
— na domačem trgu	151.799.793	57,58	168.452.365	56,51	110,97
— v tujino	77.377.645	29,35	124.007.680	37,68	160,26
Realizacija izdelkov skupaj	229.177.438	86,93	292.460.045	94,09	127,61
Realizacija storitev:					
— industrijski obrati	7.582.858	2,88	5.099.912	1,71	67,26
— družbeni standard	1.734.486	0,65	1.689.051	0,57	97,38
Realizacija materiala:					
— industrijski obrati	17.909.245	6,79	841.949	0,28	47,01
— družbeni standard	343.667	0,13	410.882	0,14	119,56
Realizacija storitev in materiala	27.570.256	10,45	8.041.794	2,70	29,47
Realizacija investicij v lastni režiji	551.985	0,22	930.797	0,31	168,62
Realizacija skupaj	257.299.679	97,60	301.432.636	97,10	117,15
Drugi dohodki:					
— industrijski obrati	6.331.505	2,40	8.596.940	2,89	135,78
— okrepčevalnice Cinkarne	2.190	0,00	27.079	0,01	1236,48
Medletni celotni dohodek	263.633.374	100	310.056.655	100	117,60

Iz strukture celotnega dohodka (spredaj navedena modifikacija za material iz predelav je upoštevana) je razvidno, da je udeležba realizacije izdelkov v strukturi celotnega dohodka v porastu, posebno velja to za realizacijo v tujino, ki je v močnem porastu. Udeležba izvoza v skupni realizaciji izdelkov je bila v letu 1969 povečana od 33,76 %, koli-

kor je znašala v letu 1968 na 39,94 %.

Močno je padla realizacija storitev in materiala kar je zaradi visoke udeležbe prodanega materiala v letu 1968 razumljivo.

Prav tako je padla udeležba obratov družbenega standarda v celotnem dohodku.

Porastla je udeležba drugih dohodkov v celotnem dohodku, tako v absolutnem znesku kot v strukturi. Glavne postavke so:

ZAKAJ JE CINKARNA V STISKI

(Nadaljevanje s 1. strani)

smo 6 štirietažnih peči z mehničnim šaržiranjem in dešaržiranjem. Ker nam je zmanjkalo denarja nismo mogli dokončati predvidene modernizacije, temveč smo sami skušali najti ustrezno rešitev pri novih pečeh; kapaciteta je bila sicer povečana, izkoristek pa nas še vedno ne zadovoljuje. Tudi v valjarni nismo do konca izvedli predvidene rekonstrukcije, čeprav smo močno povečali obseg proizvodnje.

V začetku leta 1964 smo pričeli graditi nov obrat za proizvodnjo žveplene kisline s kapaciteto 100.000 ton. S to kapaciteto in na preostalih napravah bi proizvedli toliko kisline, da bi zadostovala za predvidena največja odjemalca: obrat titanovega belila in obrat za proizvodnjo kompleksnih granuliranih gnojil, na-

dalje za vse interne potrošnike, nekaj bi je pa še ostalo za bližnje zunanje potrošnike.

Napravo sestavljata dve vzporedni liniji, od katerih ena temelji na praženju cinkovih koncentratov, ki jih poprej granulirajo; druga pa na praženju pirinitnih koncentratov. Nekoliko pozneje smo pričeli graditi tudi obrat za rektifikacijo cinka po New Jersey sistemu.

Gradnjo obeh obratov in rekonstrukcijo talilnice ter valjarne so v predreformskem obdobju spremljale nenehne podražitve materiala in stroškov, poleg tega pa jo je močno finančno prizadela sprememba tečaja dolarja ob uvedbi gospodarske reforme (od 7,50 din na 12,50 din). Vse to je podražilo celotno investicijo in način poslovanja ter tako po-

stavilo na glavo poprejšnji rentabilnostni izračun.

Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev smo morali opustiti predvideno izgradnjo obrata za proizvodnjo umetnih gnojil in odložiti titanovo belilo, čeprav so bili glavni projekti že izdelani, nato obrata za proizvodnjo peroksida, čeprav smo imeli že zagotovljeno sofinanciranje s strani inozemske firme, nadalje obratov za proizvodnjo cinkovega in aluminijevega sulfata.

Tudi ponovni poizkus izgradnje umetnih gnojil z delom naprav, nabavljenih za EKK, se nam je izjalovil.

Od predvidenega načrta modernizacije kemijskih obratov smo doslej zgradili sodoben obrat za proizvodnjo litopona in obrat za proizvodnjo zaščitnega sredstva v poljedelstvu, imenovanega cuprablau, pričeli smo pa tudi graditi (skoraj 14 let po sprejemu načrta) tudi obrat za proizvodnjo titanovega belila, in sicer v sodelovanju s podjetjem VVB Lacke und Farben iz Demokratične republike Nemčije.

Ker smo predvidevali, da bodo obrati, ki smo jih nameravali zgraditi, pričeli obratovati čez dve ali tri leta, smo zanemarili vzdrževanje starih obratov, kar se nam sedaj maščuje.

Ko smo spoznali, da predvidenega načrta ne bomo mogli uresničiti, smo skušali težko situacijo postopoma izboljšati. Zato smo se na kemijskem področju preusmerili na finalizacijo proizvodov: zgradili smo obrat za proizvodnjo mikrocinkovih in kemolit plošč in vseh ustreznih kemikalij.

Novi zakon o sredstvih delovnih organizacij določa, da lahko

delovne organizacije, ki so končale poslovno leto z izgubo, izplačujejo le 80 % osebne dohodka od poprečne mase za osebne dohodka v letu, ko je podjetje zaključilo poslovanje z izgubo, in sicer do potrditve sanacijskega programa. Le-tega že sestavlja strokovna komisija, ki jo tvorijo naši in zunanji strokovnjaki.

Proizvodnja in produktivnost

(Nadaljevanje s 1. strani)

nem trgu kjer so višje), pri domačih proizvajalcih ni bilo mogoče nabaviti svinca in bakra po domačih cenah, ki so osnova za plafonirane cene svinčevih oksidov in modre galice. Proizvodnja iz uvoženih metalov za ta dva proizvoda pa bi pomenila izgubo že pri variabilnih stroških, saj prodajnih cen zaradi predpisov ne smemo oblikovati v skladu z gibanjem nabavnih cen surovin.

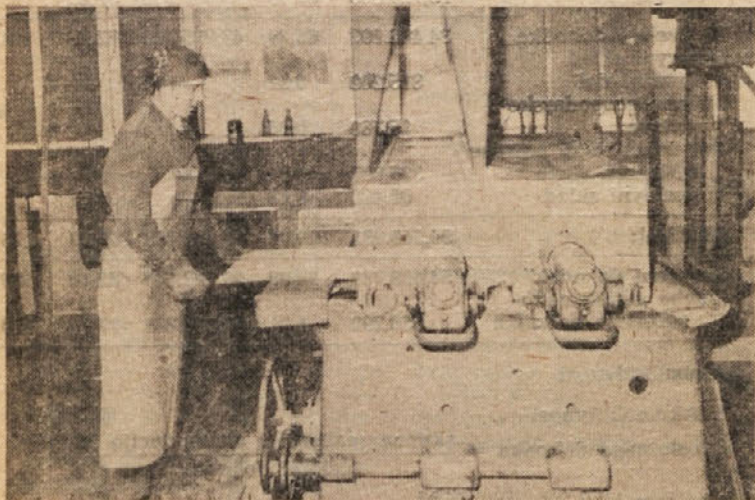
V zvezi z ukrepi, ki so bili storjeni v zvezi z odpravo nelikvidnosti v našem gospodarstvu, v prvih dveh mesecih nismo mogli uvažati reprodukcijskega materiala, kar je vplivalo na zmanjšanje realizacije in proizvodnje organskih barvil, organolov ter ostalih kemičnih proizvodov.

Proti koncu meseca februarja smo v skladu s predpisi dosegli pogoje, ki omogočajo uvoz, zaradi česar se bo situacija v proizvodnji, ki je vezana na uvoz, izboljšala.

Po slabšem startu naše izvozne dejavnosti v januarju, je izvoz v februarju ponovno v porastu, kljub nadaljevanju remonta v valjarni. V februarju smo dosegli izvoz v vrednosti 571,486 \$, kar je 5,7 % izpod dvanajstine letnega plana. Kumulativno smo v zaostanku za 23 %, vendar bo mogoče zaostanek nadoknaditi, ko bo valjarna ponovno delala s polno kapaciteto in z izvozom kisline, ki je predviden za mesec maj.

Struktura izvoza po področjih za razdobje prvih dveh mesecev letošnjega leta je naslednja: 61,96 % konvertibilno tržišče, 8,50 % vzhodnoevropsko področje, 29,54 % ostalo klirinško področje.

Proizvodnost dela je bila v primerjavi z januarjem izboljšana, vendar je kumulativno še vedno izpod nivoja tiste, ki je bila dosežena v istem razdobju preteklega leta. Zmanjšanje števila zaposlenih je bilo manj intenzivno od zmanjšanja proizvodnje.

Obdelava mikrocinkovih plošč

Kaj predvideva sanacijski program

(Nadaljevanje s 1. strani)

Za izpolnitev palete rastlinskih zaščitnih sredstev imamo raziskan nov proizvod, ki je pripravljen za začetek proizvodnje; potrebno je obdelati tržišče. Na področju grafične dejavnosti, kjer s prvim posegom, to je z razširitvijo obrata, računamo na dodatno povečanje proizvodnje v skupnem finančnem znesku okoli 5 milijonov N-din.

Sanacijski program predvideva tudi nekatere nove investicije, ki bi istočasno nakazale naš razvoj in sicer predvsem v nadaljnjo predelavo. Poleg nove investicije titanovega dioksida, katere proizvodnja sovpada v obdobje izvajanja sanacijskega programa, bo program zajel še naslednje manjše investicije:

— natrijev hidrogensulfid; izgradnja objekta skupaj s TKI Hrastnik (ta program je samoupravnim organom znan, ker so pred meseci potrdili pogodbo o sodelovanju s Kemično tovarno v Hrastniku);

— obrat grafike; novo investiranje v po-

dvojitve sedanje kapacitete proizvodnje in vključitev proizvodnje tiskarskih barv v sodelovanju z enim tujim proizvajalcem, s čemer bi se zagotovila kvaliteta proizvodnje, kar je trenutno zelo zanimivo za naše tiskarne;

— izpolnitev palete naših antikorozijskih zaščitnih sredstev, istočasno bi pa naprave lahko uporabili za izpolnitev asortimenta za druge namene (izolacija in ostalo).

Sanacijski program ne predvideva masovnih odpuščanj delavcev, ker bi proizvodnja v talilnici še nadalje potekala, sicer v zmanjšanem obsegu, in bi se za predvidene nove obrate angažirala obstoječa delovna sila, pri čemer bi bilo nujno izvršiti prekvalifikacijo delavcev skozi različne oblike izobraževanja (tečajji, prakse in podobno).

Ta kratka informacija naj bi prikazala, kaj sanacijski program zajema in nakazala smer bodočega razvoja podjetja.

KAKO SMO POSLOVALI V PRETEKLEM LETU

(Nadaljevanje z 2. strani)

Kromov galun, natrijev sulfid: nedoseganje plana za 31,3% oziroma 38,6% je posledica upadanja prodaje teh proizvodov. Kromov galun nadomeščajo v usnjarsstvu z bikromati, medtem ko je natrijev sulfid pričel proizvajati še en proizvajalec — do leta 1968 smo bili na tržišču sami.

Cinkov sulfat: visoko postavljen plan je bil realiziran le z 71,20%. Do odstopanja je prišlo, ker Loznica ni odzela visokih količin, ki jih je prijavila ob pričetku leta (pojavil se je nov proizvajalec Župa, Kruševac) prav tako pa Banjaluka ni odzela predvidenih količin.

Ultramarin: prodaja je v upadanju — dosegli smo le 38,5% optimistično postavljenega plana.

Superfosfat: proizvodni plan je bil dosežen le s 87,7%. Zaradi premale kapacitete skladišč, v nesezonskih mesecih ni mogoče polno obratovati.

Modra galica: zaradi velike dispartite med ceno bakra in plafonirano ceno modre galice smo v glavnem vršili predelavo. Cena galice je bila spremenjena šele v letošnjem letu. Plan je bil dosežen z 59,50%.

Avtotipijske plošče, mikrocink plošče: skupno je bila proizvedena količina za 6,59% večja od planirane. Ta dva proizvoda je treba obravnavati skupaj, ker se zaradi modernizacije grafične industrije večja potrošnja mikrocink plošč na račun avtotipijskih plošč, po katerih bo vse manjše povpraševanje.

PK gnojila — gnojila za vrtove: proizvodni program ni bil dosežen, ker na naših primitivnih napravah nismo uspeli proizvajati standardnih formulacij.

Flovit: proizvodni plan je bil dosežen le s 45%. S proizvodnjo smo pričeli šele sredi marca, pa tudi sicer nismo dovolj vložili v propagando in reklamo za ta novi proizvod.

Zemeljske barve, VOBA barve skupno je bil proizvodni plan presežen. Oba proizvoda se proizvajata na istih napravah. Zemeljske barve pa so pod planom.

Organoli: proizvedena količina je za 8% manjša od planirane. Čeprav plan ni bil dosežen, pa je

bila proizvodnja znatno večja od one v letu 1968, kar je bilo doseženo z uvedbo zelo dobre servisno-prodajne službe.

Premazi na bazi cinkovega prahu in minija: dosegli smo le 37,57% letne planirane količine tega asortimenta. Prodaja zaščitnih premaznih sredstev zahteva dobro organizirano tehnično-prodajno in servisno službo, ki je pri nas številčno prešibka, saj je del teh strokovnjakov stalno pri nadzoru v HE Djerdap. Razen tega pa bo treba dokončno utrditi asortiment in kvaliteto minijskih premazov.

Proizvodnje, dosežene v letu 1968, nismo dosegli pri:

finem cinku in dekadmiranom cinku — zaradi rednega remonta, ki ga v letu 1968 ni bilo;

žvepleni kislini PIK 66 Bè — zaradi rednega remonta, ki ga v letu 1968 ni bilo;

čašicah za galvanske elemente — zaradi manjšanja prodaje;

anilinskih barvah in tekstilnih pomožnih sredstev — zaradi manjšanja prodaje;

kromovem galunu — zaradi manjše prodaje;

natrijevem sulfidu — zaradi manjše prodaje;

cinkovem sulfatu — zaradi manjše prodaje;

ultramarinu — zaradi manjše prodaje.

zaščitnih premazih — zaradi manjše prodaje.

Proizvodnja vseh ostalih proizvodov je bila večja kakor v letu 1968.

RAZDELITEV DOHODKA PO NAMENU — CELOTNO PODJETJE

Element	1968		1969		Indeks 1968=100
		%		%	
Obresti na kredite	10,368.895	18,86	14,779.628	21,52	142,53
Provizija —					
bančne storitve	672.008	1,22	1,106.018	1,61	164,58
Zavarovalne premije	1,147.155	2,08	1,208.752	1,76	105,37
Prispevki in članarine	135.327	0,25	94.866	0,13	70,10
Obresti od					
poslovnega sklada	4,002.365	7,28	4,289.598	6,25	107,17
Prometni davek	—	—	18.263	0,02	—
Prispevek za obnovo in izgradnjo Skopja	344.862	0,63	423.831	0,62	122,90
Sredstva za stanovanjsko izgradnjo	1,379.448	2,51	1,695.403	2,47	122,90
Dodatni prispevek za socialno zavarovanje	654.333	1,19	823.418	1,20	125,84
Prispevek za uporabo mestnega zemljišča	508.253	0,93	476.773	0,69	93,80
Vodni prispevek	511.889	0,93	670.768	0,98	131,04
Zakonske in pogodbene obveznosti	19,724.535	35,88	25,587.318	37,25	129,72
Za osebne dohodke	34,486.197	62,74	43,095.480	62,75	124,96
Rezervni sklad obvezni del	315.202	0,57	—	—	—
Skupne gospodarske rezerve	15.760	0,03	—	—	—
Del dohodka za potrebe družbenih služb	335.897	0,61	—	—	—
V poslovni sklad	90.490	0,17	—	—	—
SKUPAJ:	54,968.081	100,00	68,682.798	100,00	126,23
Doseženi dohodek	54,409.789	98,98	56,392.537	82,10	103,64
Izguba zaradi nedoseženega dohodka	558.292	1,01	12,290.261	17,90	220,14

Akumulativnost

1. Akumulativnost

$$\text{celotnega dohodka} = \frac{\text{skupna realizacija amumulacija} \times 100}{\text{celotni dohodek}}$$

leto 1968

$$\frac{24,008.905 \times 100}{299,789.561} = 8,00\%$$

leto 1969

$$\frac{18,150.768 \times 100}{340,480.431} = 5,33\% \quad \text{Indeks } \frac{1968=100}{5,33\%}$$

2. Akumulativnost vloženih sredstev =

$$= \frac{\text{skupna realizacija akumulacija} \times 100}{\text{popvr. upor. osn. in obr. sredstev}} = \%$$

leto 1968

$$\frac{24,008.905 \times 100}{263,167.332} = 9,12\%$$

leto 1969

$$\frac{18,150.768 \times 100}{268,291.685} = 6,77\% \quad 74,23$$

Skupna realizirana akumulacija je dohodek z manj izplačanimi neto osebnimi dohodki za leto 1969.

Zaradi realnosti izračuna, oziroma primerljivosti z letom 1968, je v letu 1969 od celotnega dohodka odšteta vrednost materiala iz predelovalnih poslov, ker le-ta v letu 1968 ni bil ovrednoten. Za ta del celotnega dohodka tudi niso bila angažirana obratna sredstva.

PORABLJENA SREDSTVA

Iz strukture celotnega dohodka in delitve dohodka so jasno razvidni vplivi s področja porabljenih sredstev ter obveznosti, ki so pripeljali poleg izgub na cenah pri realizaciji, do negativnega finančnega rezultata za poslovno leto 1969.

Uporabljena sredstva so močneje porastla od celotnega dohodka kar je imelo za posledico tolikšno zmanjšanje dohodka za razdelitev, da niso bili pokriti osebni dohodki in zakonske ter pogodbene obveznosti.

Stroški porabljenega materiala, ki so v strukturi celotnega dohodka udeleženi kar z 65% so porastli za 36,7%. Ta postavka je najbolj odločilno vplivala na rezultat. V letu 1969 je prišlo do naglega skoka cen nekaterih najvažnejših surovin ob nespremenjenih od leta 1965 plafoniranih cenah naših izdelkov na domačem trgu in ob nižjih cenah doseženih pri zvozu.

V letu 1969 smo bili zaradi deficitarnosti domačih cinkovih koncentratov skoraj v celoti navezani na uvoz le-teh. Kot posledice

(Nadaljevanje na 5. strani)

RAZDELITEV CELOTNEGA DOHODKA — CELOTNO PODJETJE

Element	1968 v N-din		1969 v N-din		Indeks
		% udeležbe		% udeležbe	
Celotni dohodek	299,789.561	100	352,646.149	100	117,63
Porabljeni material	167,994.272	56,05	229,669.107	65,13	136,71
Neproizvodne storitve	60.055	0,02	1,325.152	0,38	220,66
Dnevnice, nagrade vajencem in podobno	941.500	0,31	1,980.488	0,56	210,35
Drugi materialni stroški	453.571	0,15	982.941	0,28	216,71
Amortizacija	21,590.955	7,20	21,281.128	6,03	98,56
Realizirana vrednost trgovskega blaga	19,914.531	6,64	4,247.134	1,20	21,32
Izredni izdatki	4,899.226	1,63	6,865.351	1,95	140,13
Razlika sredstev v za-logah 1/1—31/12	29,525.662	9,85	29,902.311	8,48	101,28
Porabljena sredstva	245,379.772	81,85	296,253.612	84,01	120,73
Dohodek	54,409.789	18,15	56,392.537	15,99	113,64

KAKO SMO POSLOVALI V PRETEKLEM LETU

(Nadaljevanje s 4. strani)

dica porušenja odnosa med ponudbo in povpraševanjem cinkovih koncentratov v svetu, je pričela v maju naraščati cena cinka na borzi, ki ji je kmalu sledila »producentova cena«, ki je osnova za izračun cene koncentratov poleg predelovalnih stroškov. Producentova cena, ki je še znašala v razdobju januar—april 1969 114, 33 za dolgo tona, se je dvignila v maju za 120,365 £, v juniju na 121 £ in se v septembru povzpela na 130 £. Vzporedno pa so se slabšali ostali kupoprodajni pogoji (predelovalni stroški plačevanje spremljajočih metalov itd.).

Posledica tega je bil skok cen koncentratov s tem pa proizvodnih stroškov cinka ob poslabšanih pogojih z ozirom na dosežene cene.

Poleg podražitve cinkovih koncentratov je prišlo do skoka cen pirinčnih koncentratov v primerjavi z letom 1968, cinkovih pepelov, trdega cinka, mazuta, bakra, ferokroma, svinca (iz uvoza, ker domačega ni bilo mogoče zagotoviti) barita, elektrolitskega cinka, izdelkov črne metalurgije, lesa, embalaže itd.

Samo podražitve osnovnih najvažnejših surovin so v letu 1969 porabljene količine zmanjšale dohodek za dinarjev 9,209.00.—

Po reevalvaciji marke je prišlo do podražitve repromateriala, ki se uvaža iz ZR Nemčije. Zelo so porastle tudi nepredvidene usluge — to so storitve zunanjih sodelavcev, ki imajo status zavodov, institutov itd. Cene usluge so porastle za 30%. V drugih materialnih stroških so zajeti stroški reklame, propagande, razstav, sejmov, reprezentance in podobno.

Izredni izdatki so porastli za 40%. Glavne postavke v navedenem znesku so: pozneje ugotovljeni materialni stroški v znesku 2,461.104 dinarjev, v tem za naknadne obračune po izvoznih poslih za leto 1968 1,351.000 dinarjev, za naknadno obračunane bančne stroške, beneficirani staž, zavarovanje po definitivnih obračunih, vodni prispevki po definitivnih obračunih in podobno 1,110.104.— dinarjev.

Za zamudne obresti zakasnelih plačil dobaviteljem 2,206.000.— din, kazenske obresti od nepravčasno odplačanih anuitet 135.000.— dinarjev, za skonte 575.000.— dinarjev.

Preostanek pa predstavljajo zneski plačil za škode, povzročene drugim (plinska škoda, zemljišče, Ribiška zveza, poškodovanci nezgod pri delu in manjki materiala).

RAZDELITEV DOHODKA PO NAMENU

Del dohodka, ki po svojem namenu predstavlja družbeno akumulacijo, to so zakonske in pogodbene obveznosti, je v absolutnem znesku porastel za 29,72 odstotkov. V strukturi pa se je udeležba le-tega povzpela od

36,25% na 45,37%, od dosežene dohodka v letu 1969.

Najbolj so porastle obresti na kredite, kar je posledica zadolžitve podjetja za investicijske kredite in pomanjkanja lastnih obratnih sredstev. V kalkulirani osebni dohodki so porastli v absolutnem znesku za 24,96%, v

strukturi pa je ostala njihova udeležba nespremenjena.

Povečana masa v realizaciji vkalkuliranih osebnih dohodkov in zakonskih ter pogodbenih obveznosti ni pokrita z doseženimi dohodki, zaradi česar je nastala izguba iz naslova nedoseženega dohodka.

RAZVOJNA LINIJA FINANČNIH POKAZATELJEV

V dinarjih

Besedilo	Leto 1968	Leto 1969	Indeks 1968 = 100
Celotni dohodek	299.789.561	340.480.431	113,50
Medletni celotni dohodek	263.633.374	297.611.099	112,88
Skupna realizacija akumulacije	24.008.905	18.150.768	75,60
Izguba	558.292	12.290.261	220,14
Uporabljena osnovna in obratna sredstva	263.167.332	268.291.685	101,94

Tolmačenje: Celotni dohodek je zmanjšan za vrednost materiala v predelavah. Izguba za leto 1968 je prikazana v računu zato, ker je bil obračun za leto 1968 modificiran po predpisih, ki veljajo za leto 1969. Po predpisih, ki so veljali za leto 1968, podjetje poslovno leto ni končalo z izgubo.

Akumulativnost je v letu 1969

zelo padla in to bolj na področju prometa od one na področju uporabljenih sredstev.

Razvojna linija finančnih pokazateljev kaže skrajno negativne tendence; ob povečanih uporabljenih sredstvih je sicer prišlo do povečanja obsega poslovanja, ki pa je bilo neučinkovito do take mere, da je podjetje zašlo v izgubo.

OSNOVNI FAKTORJI POSLOVANJA

Tehnična produktivnost dela = $\frac{\text{Dosežena proizv. po stalnih cenah}}{\text{dejansko opravljene ure}}$

	1968	1969	Indeks 1968 = 100
Proizvodnja po stalnih cenah v 000 N-din	264.885	302.144	114,06
Izvršene delovne ure	4.384.859	4.631.758	105,63
Vrednost proizvodnje na 8 ur	483,27	521,84	107,98

Produktivnost dela na zaposl. = $\frac{\text{dosežena proizv. po stalnih cenah}}{\text{poprečno število zaposlenih}}$

	1968	1969	Indeks 1968 = 100
Proizvodnja po stalnih cenah v 000 N-din	264.885	302.144	114,06
Poprečno število zaposlenih	2.058	2.130	103,50
Vrednost proizvodnje na zaposlenega N-din	128.709	141.852	110,21

IZKORISTEK ČASOVNEGA FONDA

Izkoristek delovnega časa je bil izboljšan predvsem zaradi tega, ker je v letu 1969 odpadel neuraden neplačan sedemurni delavnik delavcev uprave, ki je bil v letu 1968 uveden še do 30. junija.

Sicer pa je poslabšan izkoristek iz naslova odsotnosti, zaradi bolezni, neopravičenih in drugih neplačanih izostankov.

Število izvršenih delovnih ur na zaposlenega je bilo v primer-

javi z letom 1968 povečano za 2%, na kar so poleg boljšega izkoristka časovnega fonda vplivale tudi nadure; saj se je udeležba le-teh v skupno izvršenih urah dvignila na 4,11%.

Izvršene nadure ustrezajo letnemu časovnemu fondu 87 delavcev, izostanki zaradi bolezni pa letni časovni fond 167 delavcev računamo na 42-urni delavnik.

POVPREČNI OSEBNI DOHODEK NA 208 UR

Besedilo	1968 v N-din	1969 v N-din	Indeks 1968 = 100
Za izvršene ure	863,78	1.043,33	120,78
Za vse plačane ure	840,10	999,79	119,01

Poprečni osebni dohodek na podlagi vseh plačanih ur je manjši, ker so zajeta vsa nadomestila, ki se plačujejo v breme osebnih dohodkov po poprečjih,

ki so bila v preteklem letu zaradi sprejetja pravilnika sredi leta manjša.

Poprečje osebnega dohodka, izračunano na podlagi števila de-

jansko izvršenih ur in ustreznega izplačila osebnega dohodka pa prikazuje osebni dohodek za čas, prebit na delu, brez vpliva dopustov, bolezni do 30 dni. Nadomestilo za topli obrok ni zajeto v poprečju.

OSEBNI DOHODKI

Z julijem leta 1969 je delavski svet sprejel nov pravilnik o delitvi osebnih dohodkov.

Za to so bili trije osnovni razlogi:

- reorganizacija, ki je sovpadala z uveljavljanjem pravilnika o osebnih dohodkih;
- nizki osebni dohodki — posledica prekinitev dela;
- nesorazmerja, ki so postala nevdržna.

Ob reorganizaciji je bila spremenjena organizacijska shema podjetja, izvršena nova sistematizacija delovnih mest, pri čemer se je število le-teh znatno skrcilo.

Z novim pravilnikom je bila določena najnižja vrednost delovnega mesta v znesku 600 dinarjev, najvišja pa 3.600 dinarjev za 208 ur; po poskusnem prehodu na 42-urni delavnik v novembru, oziroma decembru, pa za 182 ur. Pred uveljavitvijo novega pravilnika je znašal v letu 1968 do februarja 1969 najnižji osebni dohodek za 208 ur 500 dinarjev. Od februarja do sprejetja novega pravilnika so delavci na nižje ovrednotenih delovnih mestih prejimali dodatek, da bi delno ublažili porast življenjskih stroškov, ki je najbolj prizadel delavce z manjšimi osebnimi dohodki.

Z novim pravilnikom so bila odpravljena nesorazmerja, ki so bila uzakonjena s pravilnikom, ki je veljal od leta 1966 in so se odražala predvsem v prenizkih osebnih dohodkih kvalificiranih delavcev v vzdrževanju in administrativnih službah v primerjavi z ostalimi sektorji, zaradi česar je podjetje obubožalo na teh kadrih.

Z novim pravilnikom so bili izdelani tudi vsi ostali pravilniki, ki so sestavni del pravilnika o delitvi osebnega dohodka.

**SODELUJTE V
Cinkarnarju**

CINKARNAR 5

NESREČE PRI DELU • NESREČE PRI DELU • NESREČE PRI DELU • NESREČE PRI DELU

V mesecu januarju smo imeli majhno število poškodb pri delu, tudi število izgubljenih dni je bilo zelo ugodno.

Primerjava rezultatov za celotno podjetje:

	Poprečje 1969	Januar 1970
Poprečno število zaposlenih	2094	2068
Število poškodb pri delu	377	24
Število izgubljenih dni	6498	388
Število poškodb na 100 zaposlenih	18	13,9
Število izgubljenih dni na 1 poškodbo	17,1	16,2
Število izgubljenih dni na 1 zaposlenega	3,08	2,24
Število poškodb na poti	61	6
Število izgubljenih dni	1817	159
Skupaj vseh poškodb	438	30
Skupaj izgubljenih dni	8315	547

Iz tabele je razvidno, da je v mesecu januarju pogostost poškodb kot tudi resnost poškodb precej pod poprečjem prejšnjega leta.

Primerjava doseženih rezultatov po ekonomskih enotah:

	Metalurgija	Kemija	Uprava	Vzdrževalni obrati
Poprečno število zaposlenih	764	533	272	288
Število poškodb pri delu	14	3	—	7
Število izgubljenih dni	198	54	36	100
Število poškodb na 100 zaposlenih	22	6,8	—	17
Poprečno število izgubljenih dni na 1 poškodbo	14,2	18	—	14,3
Poprečno število izgubljenih dni na 1 zaposlenega	3,11	1,22	1,6	2,01
Število poškodb na poti	2	1	2	1
Število izgubljenih dni	83	24	31	21
Skupaj vseh poškodb	16	4	2	8
Skupaj izgubljenih dni	281	78	67	121

Iz tabele je razvidno, da je v mesecu januarju pogostnost poškodb največja v delovni enoti metalurgija, kar gre predvsem na račun talilnice.

Problematika v posameznih ekonomskih enotah:

METALURGIJA

V delovni enoti metalurgija je opaziti zmanjšanje števila poškodb in izgubljenih dni že od novembra. Na izboljšanje rezultatov je vplival občuten odliv novospregletih delavcev, ki niso imeli industrijske tradicije ter so se zelo težko prilagajali delovnim pogojem na izpostavljenih delovnih mestih. Fluktuacija v mesecu januarju predstavlja 29 izstopov brez enega vstopa.

Pri analizi poškodb v posameznih dejavnostih ugotovljamo, da je okoli 93% poškodb terjal proizvodni proces (talilnica 64,4%), 77,5% poškodb je bilo zaradi nepredvidnosti posameznikov in pomanjkljive organizacije dela. Imeli smo 50% poškodb rok, 28,6% poškodb nog in 14,3% poškodb oces.

Kot ponavadi predstavljajo poškodbe zaradi opeklin 28,6% vseh poškodb v delovni enoti metalurgija, vsled poškodbe zaradi udarcev in stisnjenja pa 21,4%.

Zmanjšanje fluktuacije, večja zainteresiranost vseh članov našega kolektiva za izboljšanje delovnih pogojev ter disciplinirano izvajanje osnovnih varstvenih ukrepov so pogoji za boljše rezultate v naslednjih mesecih tekočega leta — potrebno bo opustiti razne improvizacije v raznih obratih.

KEMIJA

V januarju v delovni enoti kemija ni bilo poškodb pri delu. Fluktuacija delovne sile v tem mesecu predstavlja 7 izstopov ali 2,6% zaposlenih. Zmanjšanje števila poškodb pri delu je rezultat zmanjšanja proizvodnje v tej delovni enoti v mesecu januarju.

VZDRŽEVALNI OBRATI

V mesecu januarju je število poškodb pri delu v delovni enoti vzdrževalni obrati v letnem poprečju oziroma je rezultat celo ugoden, glede na težke pogoje dela vzdrževalcev (mraz, sneg, poledica, zaledenitev itd.). Fluktuacija delovne sile v tem mesecu predstavlja 10 izstopov in 3 vstopa na delo ali 2,6% zaposlenih.

Analiza poškodb v posameznih dejavnostih nam kaže normalne poškodbe pri delu vzdrževalnih obratov.

Nepredvidnost je botrovala pri 85% poškodb. Ta odstotek je velik, če računamo razen že omenjenih težkih pogojev dela v zimskem času tudi na osebni faktor zaposlenih. Lahko sklepamo, da so bili ponesrečenci premalo pozorni na varno delo.

Analize nam kažejo »normalno« slika poškodb pri delu vzdrževalnih obratov, kar je glede na zimski čas zadovoljivo.

UPRAVA IN OSTALO

V delovni enoti uprave je naraslo število poškodb in izgubljenih dni. Z ozirom na nizko število poškodb v delovni enoti predstavlja že odstopanje za eno poškodbo precejšnje nihanje, kar pa ne daje prave slike. 67% poškodb je terjal interni transport.

Nepredvidnost, vezana na pomanjkljivo organizacijo dela je bila vzrok 67% poškodb.

Pri delu so se poškodovali:

V TALILNICI

Henrik JELEN je zametaval predleže z ilovico, ko mu je vroč ogorek padel v levo oko.

Stanko VETRIH je spregledal odprta vrata v kanal ter se je pri padcu v odprtino udaril v desno koleno.

Alojz TURK je odstranjeval predlež iz pečnih oken, le-ta mu je padel na prst ter mu ga poškodoval.

Marjan SRBIČ je priklapljal vozičke za odvoz ogorkov. Pri tem mu je stisnilo noht na sredincu desne roke.

Anton COLNARIČ je čistil reortte, ko mu je žareč ogorek padel za gležnik ter ga opeknel po nogi.

Sinani ŠEŠIČ si je pri odstranjevanju predležev vžil cink iz predleže v čevlji. Pri tem si je opeknel stopalo leve noge.

Anton POTOČNIK je zamenjal čistilce reortri ter se je zaradi nepredvidnosti sodelavca udaril s čistilcem po levem očesu.

Ševolja ŠEČIČ si je pri odstranjevanju predleže zlil tekoči cink v levi čevlji ter se opeknel.

Filip POLAVDER je pri čiščenju kanalov za ogorke padel z roko ob rob betonskega stebra ter si poškodoval kazalec desne roke.

V OBRATU CINKOVEGA

BELILA

Miloje JENIČ je prediral reortte, ko je zaradi prekomernega pritiska plina v reortri pušnil plamen ter ga oplazil po desni strani obraza in po ušesu.

V VALJARNI

Martin ŠOŠTARIČ je pri rolanju pločevine podrsal z roko ob jekleni trak za spenjanje rol ter si porezal skozi rokavico kazalec leve roke.

Jože VOČANEC je pri saržiranju cinkovih blokov v peč dobil palec desne roke med dva bloka ter si ga poškodoval.

Radivoj LAZAREVIČ je pri tehtanju platin občutil močne bolečine v zapestju desne roke.

Janez PULKO je rezal pločevino. Pri tem mu je ena plošča zdrsnila ter ga oplazila po zapestju desne roke.

V MEHANIČNI DELAVNICI

Jože KOREN je vrtal obroček za črpalko; pri tem mu je sveder zaneslo ter mu poškodovalo prst leve roke.

Danijel STRASEK je ravnal železne dele redlerja s kladivom, pri tem se je udaril po prstu.

Vlado KVEDER je zdrsnil pri hoji po stopnicah in padel na hrbet.

Vjekoslav NAPRET je privijal vijake. Ker mu je matični ključ zdrsnil, se je udaril po zapestju leve roke.

V TRANSPORTNEM ODDELKU

Stjepan MAJDONČIČ je pri transportu vozička s premogom spodrsnil ter se s prsnim košem zaletel v voziček.

Mohamed KOVAČEVIČ je transportiral tračnice, ena tračnica pa je zdrsnila ter ponesrečencu stisnila dva prsta na desni nogi.

Silvo JURAJA je pri razkladanju cinka spodrsnil na spolzkem podu ter si pri tem zvil nogo v členku.

V SKLADIŠČU

Anton PLOVČAK je pri transportu litopona na ročnem vozičku utrpel poškodbo leve noge, ker je le-ta spodrsnil ter naložen padel na ponesrečenca.

V KUHINJI TOPLEGA OBROKA

Anton SMOLE je pri razvažanju malice dobil tujek v oko.

V VAGONSKI TEHTNICI

Zoran HENČIČ je zaradi napada epilepsije padel v prostoru vagonске tehtnice na tla in delno na električno spiralno peč, s katero je prostor ogrevan. Pri tem se je na njem vnela delovna obleka in počasi tlela. Ponesrečenec ni mogel obleke pogasiti, ker je pri napadu padel v nezavest. Dobil je hujše opekline — trupa in rok. V tem času ni bilo na tehtnici prometa in ponesrečencu ni mogel nihče nuditi pomoči. Delovno mesto tehtalca vagonov predvideva zaposlitev samo enega delavca, ki ni izpostavljen praktično nobeni nevarnosti in vendar je slučaj hotel, da je prišlo do hude poškodbe.

NA POTI SO SE POŠKODOVALI: Ivan KRNIČKI, Leopoldina SEDMINEK, Anton MIKEK, Ivan PAVLIČ, Ignac MAROVSEK in Stefan KOVAČ.

Civilna zaščita v novem zakonu o narodni obrambi

(Nadaljevanje)

Naš svobodni socialistični samoupravni razvoj štiti organizirano oboroženo ljudstvo, pripravljeno na neizprosni boj proti vsakemu osvajalcu, s katerim nihče ne bo imel pravice podpisati kapitulacije oboroženih sil, ali dela oboroženih sil, sprejeti in priznati okupacijo dežele, ali njenega dela.

KAKO JE SESTAVLJENA NARODNA OBRAMBA

Začnimo s pojasnilom organizacije narodne obrambe v občini kot osnovni družbeno-politični skupnosti.

V mirnem času potekajo vse potrebne priprave, da postane občina jedro vseljskega odpora v vojni. Da bi to mogla postati, ji zakon daje pravico in nalaga dolžnost, da vzpostavi svoje oborožene enote, sposobne za obrambo občinskega ozemlja in da po potrebi skupno deluje s teritorialnimi silami sosednjih občin in enotami operativne vojske. Del teh občinskih teritorialnih sil je posebno opremljen in usposobljen za zaščito prebivalstva in materialnih dobrin na ogroženih področjih.

Delovna organizacija v občini razen tega vzpostavi oborožene enote svojih delavcev. Le-te štiti predvsem delovne skupnosti pred sovražnim delovanjem ali po potrebi sodelujejo z občinskimi teritorialnimi enotami na vsem občinskem ozemlju.

V vsaki stanovanjski hiši, delovni organizaciji, naselju ali krajevni skupnosti bodo ustanovili ekipe enote civilne zaščite z nalogo, dati prvo pomoč poškodovanim, gasiti požar, odstranjevati ruševine in podobno.

KJE JE KDO V NARODNI OBRAMBI?

V zakonu o narodni obrambi je rečeno »jugoslovanski državljani imajo pravico in dolžnost, da sodelujejo v pripravah za obrambo dežele, da se usposabljaajo za izpolnjevanje svojih nalog v vojni in sodelujejo v oboroženem boju in drugih oblikah odpora, v zaščiti in reševanju prebivalstva in v izpolnjevanju drugih, za narodno obrambo važnih nalog.

V odvisnosti od starosti in zdravstvene sposobnosti je občan — moški ali ženska lahko razporejen v

OBOROŽENE SILE:

1. Jugoslovansko ljudsko armada: od 17. do 55. leta starosti, rezervni oficirji in vojaški uslužbenci pa do 60. let.

2. Enote in službe teritorialne obrambe: od 17. do 55. leta starosti, rezervni oficirji in vojaški uslužbenci pa do 60. let.

3. Enote civilne zaščite: od 16. leta do izpolnjenega 65. leta starosti.

4. V delovni organizaciji: od 16. do 65. leta starosti.

OBOROŽENO LJUDSTVO

Doslej je bila redna vojska tudi pri nas edini predstavnik oboroženega ljudstva.

V prihodnje bodo imeli naši narodi razen enot JLA tudi številne druge oborožene enote. Imenovala se bodo »enote teritorialne obrambe« in ne bodo nastanjene v vojašnicah in stalno uniformirane. To so oboroženi delavci, kmetje in mladina, ki opravlja svoje vsakdanje delo, orožje pa imajo pri roki; oficirski in podoficirski kader je tudi določen, in so tako organizirani in pripravljeni, da se v najkrajšem času vključijo v akcijo.

Te enote, organizirane kot oboroženi odredi delavcev ali kot občinske enote teritorialne obrambe, lahko zajemajo vse za boj sposobno prebivalstvo, ki v mirnem času ne služi v JLA, v vojni pa ni vpoklicano v JLA.

Zakon predvideva, da vsaka delovna organizacija, vsaka občina lahko postavi in opremi toliko enot, kolikor ji dopustijo možnosti. Vse te enote so samo del enotne in nedeljive organizacije oborožene sile naših narodov.

Delovna enota vzpostavlja enote za svojo obrambo in zaščito. Njihova naloga je predvsem štiti in braniti delovno organizacijo pred diverzanti, saboterji, letalskimi napadi, sploh pred kakršnokoli sovražnikovo akcijo. Delavski oboroženi odredi so hkrati sestavina teritorialne obrambe vsake občine, naselja ali mesta in se po potrebi vključujejo v splošno obrambo, če je napadeno njihovo ozemlje.

VOJAŠKA OBVEZNOST

Vojaška obveznost velja za vse jugoslovanske državljane, sposobne za vojaško službo, in sicer: moški od začetka koledarskega leta, v katerem izpolnijo 17 let, do 55. leta starosti, rezervni oficirji pa do 60. leta starosti, ženske rezervni oficirji do 50. leta.

KAJ JE VOJAŠKA OBVEZNOST?

Pod vojaško obveznost razumemo:

- naborno obveznost,
- obveznost služenja v rezervi.

Ženske so izvzete od naborne obveznosti in obveznosti služenja vojaškega roka.

Občan, ki je po oceni naborne komisije nesposoben za vojaško službo v mirnem času, ostane še nadalje vojaški obveznik. V tem primeru je dolžan hoditi na občasne kontrolne zdravniške preglede do izpolnjenega 55. leta.

KDO JE REZERVIST?

V rezervi oboroženih sil so vsi za vojaško službo sposobni moški, ki so odslužili vojaški rok ali kako drugače uredili vojaško obveznost, in ženske, stare nad

19 let in mlajše od 40 let, sposobne za vojaško službo.

Ti vojaški obvezniki se imenujejo rezerva zato, ker niso del stalnih formacij oboroženih sil, marveč jih v mirnem času občasno vpokličejo za opravljanje določenih vojaških dolžnosti, v vojni pa mobilizirajo v oborožene sile za obrambo dežele.

MOŠKI V REZERVU

Vsi moški — jugoslovanski državljani, ki so odslužili vojaški rok, so v rezervi.

V rezervu sodijo tudi občani, ki niso odslužili vojaškega roka, prizna pa se jim, da so to obveznost uredili. To so:

— jugoslovanski državljani, ki so živeli v tujini v času, ko naj bi odslužili vojaški rok;

— občani, ki jih je naborna komisija spoznala za nesposobne za vojaško službo v mirnem času;

— občani, ki po krivdi pristojnega organa do svojega 27. leta niso bili vpoklicani, da bi odslužili vojaški rok;

— občani, ki do svojega 35. leta po svoji krivdi niso bili vpoklicani v vojsko (izmikanje vojaški obveznosti, prestajanje sodne zaporne kazni).

Vsi rezervisti imajo enake obveznosti in pravice ne glede na to, ali so odslužili vojaški rok ali ne.

Obveznost služenja v rezervi traja:

— do izpolnjenega 55. leta za občane, ki v vojski niso dobili čina ali ki imajo čin podoficirja;

— do izpolnjenega 60. leta za rezervne oficirje in rezervne vojaške uslužbence.

Izjemoma lahko v vojni ali v času neposredne vojne nevarnosti vrhovni komandant podaljša službo v rezervi rezervnim oficirjem in rezervnim vojaškim uslužbencem tudi čez 60. leto starosti.

VOJAŠKE VAJE

Na vojaško šolanje (vaje, tečajji in podobno) je rezervist lahko vpoklican, dokler ne izpolni 45. leta, če nima čina ali če ima podoficirski čin; oficirski in vojaški uslužbenci pa do 50. leta.

Izjemoma lahko vrhovni komandant odredi, da se vpokličejo rezervisti, stari nad 45 oziroma 50 let.

TRAJANJE VOJAŠKIH VAJ

Skupni čas, ki ga lahko rezervist prebije na vojaških vajah in v tečajjih do svojega 45. oziroma 50. leta, ne sme biti daljši od šest mesecev oziroma enega leta, kar je odvisno od čina:

— vojaki, podoficirji in vojaški uslužbenci v rezervi lahko prebijejo na vojaških vajah in v tečajjih največ šest mesecev;

— rezervni oficirji pa najdlje leto dni.

Vrhovni komandant lahko odredi, da se vpokličejo na vaje tudi občani, ki so že prebili predvideni čas na vojaških vajah.

V enem letu se vojaški obveznik praviloma vpokliče samo enkrat na vaje in sicer najdlje za dva meseca.

Vojaški obveznik pa je lahko vpoklican na vaje v istem letu tudi večkrat. To bo zlasti primer z rezervnimi oficirji, posameznimi strokami in vojaškimi specialnostmi, kakor tudi z občani v teritorialni obrambi. V izjemnih razmerah je vojaški obveznik lahko vpoklican na vaje večkrat v letu.

ODGODITEV VOJAŠKIH VAJ

Vojaške vaje se preložijo: — zaradi bolezni vojaškega obveznika — do ozdravljenja;

— če je iz ene družine sočasno vpoklicanih na vaje več obveznikov ali če je kdo iz družine že v vojaški službi, se vaje preložijo polovici vpoklicanih, dokler se drugi ne vrnejo z vojaških vaj oziroma iz vojaške službe;

— če se v času vpoklica obveznik šola ali če bi mu bilo z odhodom na vaje onemogočeno končati šolsko leto, do začetka šolskih počitnic;

— če je obveznikova družina spriču smrti ali drugih bolezni v družini, ali elementarne nesreče prišla v težaven položaj, dokler se razmere v družini ne uredijo, najdlje pa za leto dni;

— če se tik pred odhodom ali prav v času odhoda na vojaške vaje obvezniku pripeti smrtni primer v gospodinjstvu ali v družini, do naslednjega vpoklica;

— zaradi nalezljive bolezni v družini ali v obveznikovem bivališču, dokler traja nalezljivost, najdlje pa do enega leta.

KAKO SE VOJAŠKE VAJE PRELOŽIJO?

Prvošnjo za preložitev odhoda na vojaške vaje mora občan predložiti pristojnemu občinskemu organu za narodno obrambo v osmih dneh po prejemu vpoklica.

Če je občan bolan ali če se v njegovi družini pripeti smrtni primer ali huda bolezen, se prošnja lahko vloži v trenutku, ko nastanejo razlogi zaradi katerih je zaproseno za odgoditev.

O odgoditvi vojaških vaj odloča občinski organ uprave, pri katerem je vojaški obveznik v evidenci.

(Nadaljevanje prihodnjik)

Dopisujte

v

CINKARNAR

CINKARNAR 7

Vrednost točke

V FEBRUARJU 1970
(ZA CELOTNO PODJETJE)

0,87 din

Objavljamo spored filmov, ki jih bomo gledali v celjskih kinematografih od 15. marca do 15. aprila 1970.

Kino Union

Od 16. do 18. marca »TETOVIRAN«, francoski barvni film

Od 19. do 22. marca »HEROJI GVALDALKANALA«, ameriški barvni film

Od 23. do 26. marca »MOJ PRIJATELJ BEN«, ameriški barvni film

Od 27. do 30. marca »NOV OBRAZ V PEKLU«, ameriški barvni film

Od 31. marca do 4. aprila »DOLGO UMRANJE NEKEGA DNE«, angleški barvni film

Od 5. do 8. aprila »GRESNI DAVY«, ameriški barvni film

Od 9. do 15. aprila »KNJIGA O DŽUNGLI«, ameriški barvni film (ob 16. uri)

Od 9. do 15. aprila »KRIZNI OGENJ«, ameriški barvni film (ob 18. uri in 20. uri)

Kino Metropol

Od 16. do 18. marca »NASVIDENJE BABY«, ameriški barvni film

Od 19. do 22. marca »PRISILJEN DA MORI«, ameriški barvni film

Od 23. do 25. marca »UPOR KAZNJENCEV«, ameriški barvni film

Od 26. do 29. marca »VRAZJA BRIGADA«, ameriški barvni film

Od 30. marca do 2. aprila »DEKLE Z REVOLVERJEM«, italijanski barvni film

Od 3. do 6. aprila »HO!«, francoski barvni film

Izdaja Cinkarna, metalurško-kemična industrija, Celje. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik Zlatko Sentjunc. Glasilo izhaja vsakega 15. v mesecu. Prispevke sprejemamo do 28. v mesecu. Rokopisov in slik ne vračamo. Naslov: Uredništvo glasila »Cinkarnar« Cinkarna, Celje. Telefon 39-81, interna 22. Tisk in klišej GP »Celjski tisk« Celje

Od 7. do 10. aprila »HELGA IN MIHAEL«, nemški barvni film
Od 11. do 13. aprila »PIZAMA ZA DVA«, ameriški barvni film
Od 14. do 17. aprila »KRVAVI MESEC«, ameriški barvni film

Kino Dom

Od 17. do 18. marca »DANCING V HITLERJEVEM STANOVANJU«, poljski film

Od 19. do 23. marca »PRECUDNI DOKTOR DOLITTLE«, ameriški barvni film

Od 24. do 25. marca »ZLATA MRZLICA«, ameriško-italijanski barvni film

Od 26. do 31. marca »REVOLVERSEV SIN«, ameriški barvni film

Od 6. do 8. aprila »HLADNOKRVNI«, ameriški film

Od 9. do 13. aprila »TARAS BULBA«, ameriški barvni film

Od 14. do 16. aprila »UKRADENI POLJUBI«, francoski barvni film
Predstave so vsak dan ob 16., 18. in 20. uri. Program objavljamo po podatkih Kinopodjetja Celje in za spremembe ne odgovarjamo.

KADROVSKE VESTI

V FEBRUARJU SO PRIŠLI V PODJETJE: Stigle Franciška, Guzej Alojz, Veličkov Dimitar, Jovanov Blagoje, Ulaga Damjan, Pušnik Miha, Tonev Aco, Hajster Dragutin, Lugarič Alojz, Jovanov Metodije, Mitevski Dančo, Režonja Jože, Kostomaj Drago, Perc Drago, Popovšek Vincenc, Krašovec Dušan, Kovačec Ivan, Jovanović Darinka, Radić Lazar.

DRUGA SVETOVNA VOJNA

Globoko, pretresljivo, nepozabno tragedijo, ki je zajela 56 narodov, prikazuje ta knjiga z neposrednostjo in močjo, ki je lastna samo velikim stvaritvam.

Vojno, ki je potekala v mestih in gozdovih, pušcah in džunglah, v letalih in strelskih jarkih, na ladjah in vseh obrežjih sveta, spoznavamo ob usodah najbolj prizadetih ljudi — voditeljev, vojakov, žrtev, zmagovalcev, poražencev.

640 strani velikega forma-

ta, 720 ilustracij, 92 barvnih, 18 zemljevidov bojišč in vojaških operacij.

Knjigo DRUGA SVETOVNA VOJNA lahko naročite v knjigarni Mladinska knjiga, Celje, Stanetova ulica. Knjiga bo stala v prednaročilu 200,00 din in jo boste lahko odplačali z naslednjimi obroki: petkrat po 30,00 din in enkrat 50,00 din.

V prosti prodaji bo knjiga stala 250,00 din. Izšla bo v prvi polovici 1970. leta.

NAROČILNICA

Priimek in ime

Natančen naslov

Zaposlen(a) pri

Naročam knjigo DRUGA SVETOVNA VOJNA

Ceno 200,00 din v prednaročilu bom plačeval(a) v rednih mesečnih obrokih po 30,00 din s tem, da bo zadnji obrok razlika med poslanim denarjem in ceno naročene knjige. S plačevanjem obrokov bom pričel(a) takoj po prejemu računa in položnic na tekoči račun knjigarne.

Datum:

Podpis:

ODSLI IZ PODJETJA: Čiča Vladimir, Flis Friderik, Knez Rudi, Edl Josip, Zajc Ivanko, Tratnik Rudolf, Ivakić Nikola, Mihevc Franc, Vučković Miodrag, Kralj Avgust, Milosavljević Bogoslav, Rešetar Vid, Kadić Huse, Sešić Sinan, Colnarič Anton, Klinar Mihael, Sagaj Stanislav, Sešić Mustafa, Jurić Saban, Fink Milan, Spahić Jusuf, Gojković Nedeljko, Lekić Ivica, Ančin Ivan, Selić Franc, Fišter Ivan, Spat Viljem, Rihar Albin, Ilčić Todor, Jojić Branko, Seško Srečko, Simić Lazar, Nikolić Branko, Poljanec Jože, Ivoš

Franjo, Rēbernik Jože, Kunst Alojz, Polšak Stanislav, Stojšek Franc, Petrinja Tatjana, Skočaj Vladimir, Tončevski Trojan, Ferencević Josip, Jurić Uzelir, Tratnik Franc, Kolar Anton,

V POKOJ SO ODSLI: Flis Jakob, Skale Terezija, Kranjc Ynko, Ograjšek Martin, Lešnik Karel.

V JLA SO ODSLI: Završek Bogoljub, Operčkal Jože.

UMRLI JE: Horvat Ivan.

POROČILI SO SE: Bukvič Peter, Krušič Miroslav.

Sindikati in 80% osebni dohodki

V času, ko se na vseh mestih borimo, da bi 80% osebni dohodki bili čim manj boleči, je sindikat poskušal vse, kar je bilo možno storiti. Ko smo se sestajali s predstavniki raznih forumov v občini in republiki, smo posebno poudarjali, da nižje kategorije osebnih dohodkov padajo že tako nizko, da so pod eksistenčnim minimumom. Ker se pod nobenim pogojem zakon ne bo spremenil, prav tako ne dopušča posebnih olajšav za najnižje kategorije osebnih dohodkov, smo se morali sprijazniti z dejstvom, da je enako odstot. znižanje na principu solidarnosti še edino možno. To pogojuje tudi to, da so v Cinkarni relativno nizki osebni dohodki, če jih primerjamo v panogi v občini ali republiki. Kljub temu, da se za februar v tem času ni dalo drugače rešiti, pa bomo še nadalje aktivni ravno na tem vprašanju za prihodnji mesec ali dva.

Pri vseh teh naporih smo dosegli le to, da začasno ne bi v podjetju odtegovali potrošniških kreditov in tako omogočili vsaj nekaterim tako izplačilo, da ta čas lažje zdržijo. Kolikor pa kdo svoj kredit lahko redno odplačuje, pa naj to stori direktno, v našem oddelku pa se

potem izkaže z odrezkom, da to zavedejo v evidenco kreditov.

Drugo, kar je možno je, da bi bil topli obrok brezplačen, oziroma ne bi sedaj odtegovali za obrok v tem času zmanjšanih osebnih dohodkov. Tistim pa, ki bodo v tem času zapustili podjetje, pa bo tudi ta obrok pri zadnjem izplačilu obračunan. Tako ne želimo, da bi bili tisti delavci, ki bodo ostali v podjetju vse leto, izkoriščeni na račun odhajajočih.

Kolikor se še najde kakšna sprejemljiva možnost, jo bomo skušali čim prej ugodno rešiti. Seveda pa je za tako delo potrebno več požrtvovalnih ljudi in ne samo nekaj znanih aktivistov, da bi vse rešili, ostali člani organizacije pa bi le kritično opazovali dogajanja.

Ker so masovni sestanki še v teku, v tej številki ni mogoče poročati in odgovarjati na postavljena vprašanja, zato naj bo to za prihodnjic.

Z enotnim razumevanjem kolektiva in s skupnimi napor, bomo tudi to premostili, pač pa po isti poti tudi v podjetju ne bo šlo naprej, zato je neizbežno čim prej izdelati sanacijski načrt.